

SÄKENIÄ

Sosialistinen Kuukausjulkaisu
Ilmestyy kuukausittain, Fitchburgissa, Mass., Raivaajan kustannuksella



Toimittaja: **SANTERI NUORTEVA**
Avustaja: N. R. af Ursin, A. B. Mäkelä, Yrjö Sirola ym.

Published every Month, by Raivaaja Pub. Co., Fitchburg, Mass.

Internationale 50-vuotias

Kirj. Yrjö Halonen

Vuosi 1914 on merkkivuosi kansainvälisen työväenliikkeen historiassa. Ensimmäkin Kansainvälinen Sosialistikongressi kokoontuu elokuun lopulla Wieniin, Itävaltaan. Samalla kun siellä eri maiden Sosialistipuolueiden edustajat lyövät veljenkättä, osoittavat miten voimakkaaksi kansainvälinen sosialistiliike on paisunut kaikkialla, päättävät uusista taistelukeinoista sornonalaisen työväenluokan vapauttamiseksi, niin samalla myös viettää kongressi sekä koko maailman luokkatietoinen työväestö Internationalen 50-vuotista olemassaolo-juhlaa.

Internationalen perustaminen lasketaan syyskuun 28 p:stä 1864, jolloin Lontoossa, suuressa työväen kokouksessa, perustettiin Kansainvälinen Työläistenliitto. Kokous oli oikeastaan omistettu Puolan-kysymykselle, mutta muuan ranskalainen edustaja kehitti puheessaan ajatusta työläisten kansainvälisestä yhtymisestä, jonka kautta kyettäisiin kapitalismia vastaan tehokkaimmin taistelemaan. Läsnaolijat hyväksyivät in-

nostuneena tämän tuuman ja siitä tehtiin päätös. Senjälkeen valittiin valiokunta toteuttamaan tätä ajatusta, ja tämä valiokunta muodosti historiallisen Internationalen perustan.

On selvää, että tämä tuuma ei voinut niin vain sattumalta tulla julki tässä kokouksessa ja että kokouksen edustajat sen hyväksyivät sellaisella innolla ja voimalla, että siitä tuli heti tosi, ellei tämä työläisten kansainvälisyysaate olisi ehtinyt, jo aikaisemmin kypsyä. Tällainen historiallinen liike ei voi yht'äkkiä syntyä eikä toteutua, olipa sen herättäjänä ja johtajana mitenkä tarmokkaat ja innokkaat henkilöt tahansa. Sen juuret täytyy olla syvemmällä, sen siemenien on täytynyt itää jo aikaisemmissa liikkeissä.

Kun Internationalen esihistoria ei ole yleensä tunnettua, niin teemme tässä siitä hieman selkoa, pääasiallisesti "Die Neue Zeit'in" liitteiden mukaan.

Internationale syntyi Englannissa ja sieltä on sen esi-historiakin löydettävissä. Eikä ole mikään

sattuma, että Internationalen kotimaa on Englanti. Onhan Englanti maa, jossa nykyaikaiset luokkavastakohdat eivät ainoastaan ensiksi, vaan myös voimakkaimmin kehittyivät ja sentakia synnyttivät ensimmäiseksi köyhälistön luokkataistelun tärkeimmät muodot. Englanti on luonut historiaan köyhälistön ensimmäisen poliittisen liikkeen luokkana. Englannin köyhälistön luokkatietoisuus kehittyi ennenpitkää niin voimakkaaksi, että se tunsii solidarisuutta ulkomaisiakin tovereita kohtaan, se tunsii välttämättömyydeksi tästä solidarisuudesta riippuvan yhteistoiminnan taistelussa porvarillista yhteiskuntaa vastaan.

Samaan aikaan, kun Englannin köyhälistön luokkatunne heräsi enemmän ja kansainvälisen solidarisuuden välttämättömyys alkoi sille selvitä, samaan aikaan tapahtui muuallakin Euroopassa, Ranskasta Puolaan saakka, vallankumouksia ja vallankumouksellinen liike kehittyi. Yhteinen taistelu vapauden puolesta sekä kaikista kansakunnista Englantiin virtaava voimakas poliittinen pakolaisjoukko, vaikuttivat suuresti englantilaisiin työläisiin Internationale-ajatuksen hyväksi.

Tällaisen mielentilan vallitessa muodostui vuosi 1845 historialliseksi vuodeksi. Tänä vuonna perustettiin yhdistys "Fraternal Democrats", "Veljelliset demokraatit", joka työväenluokan ensimmäisenä kansainvälisenä järjestönä, on vississä merkityksessä Internationalen edeltäjä. Tunnustaen periaatteen: "kaikki ihmiset ovat veljiä" tuli demokraattien veljellisesti yhtyä. Ensialussa oli yhdistys vailla järjestömuotoa, olematta mikään erityinen puolue, toimi se jonkinlaisena vapaaehtoisena yhdistyksenä, jolla ei ollut jäsenmaksuja, ei sääntöjä, y. m.

Lopulta oli "Fraternal Democrats" kuitenkin pakoitettu ottamaan kiinteän järjestömuodon. Heinäkuussa 1847 päätettiin ottaa jäsenmaksua 1 shillinki vuotta ja jäsentä kohden ja joulukuun 13 p:nä hyväksyttiin järjestösäännöt. Jokaisen liittoon kuuluvan maan tuli valita itselleen ylisilteeri ja nämä valitsevat keskuudestaan yhden tai useampia kirjeenvaihtajasihteereitä. Jokaisen maan ylisilteerit yhden edustajan kanssa muodostavat neuvoskunnan, jonka toimena on huolehtia yhdistyksen asioita. Tämän ajan sihteereinä oli seuraavat henkilöt: Julian Harney (Englanti) Karl Schapper (Saksa), Jean Michelot (Ranska), Peter Holm (Skandinavia), Nemeth (?) (Unkari), H. Hubert (Sveitsi), Oborski (Puola) ja neuvoskunnassa E. Jones, T. Clark, Ph. M'Grath, Ch. Doyle ja U. Dixon. Ei ole epäilemistäkään, etteikö tämä järjestömuoto, jota kaikki myöhäisemmät senkaltaiset järjestöt seurasivat, ole ollut Internationalen esikuvana.

"Fraternal Democrats"-järjestön kukoistusaika oli vuosina 1846, 1847 ja vuoden 1848 kolmena ensimmäisenä kuukautena. Se ei ollut mikään toimintapuolue kuten myöhäisempi Internationale oli Marxin johdolla, vaan ainoastaan agitatiooniyhdistys. Se käytti agitatiovälineinään senaikaisia vallankumouksellisia tapauksia j. n. e. Mutta "Fraternal Democratsia" johtavien miesten käsitys kansallisuudesta ja kansainvälisyydestä oli vapaa porvarillisesta ideologiasta. He painostivat, että kansallisuus oli välttämätöntä köyhälistön luokkataistelulle vaikuttavimpana tekijänä, ja kansainvälisyys syntyy köyhälistön asian samannukaisuudesta kaikissa maissa. Vieläpä, kansainvälinen solidarisuus on yleensä köyhälistön

voiton edellytys, koska kansainvälistä porvaristoa vastaan voidaan taistella vain yhteisellä taistelulla.

Yleensä toimi "Fraternal Democrats'in" miehet köyhälistön etua silmälläpitäen ja omasivat jos sängen paljon puhtaasti sosialidemokraattisia näkökantoja.

Vuonna 1848 sai "Fraternal Democrats" tuntuvia kohlahduksia useilta tahoilta. Englannin hallitusherrat alkoivat käyttää mitä julkeimpia ja mielivaltaisempia toimenpiteitä sitä vastaan. Samaan aikaan oli muidenkin maiden työväestössä huomattavissa jonkinlaista väsähtämistä, taantumusta. Nämä sekä monet muut seikat vaikuttivat kuolettavasti siihen. Sen jälkeen koetettiin sitä uudelleen järjestää, mutta vuoden 1852 lopussa ja 1853 alussa hajaantui "Fraternal Democrats" lopullisesti. Silloin pääasiallisesti johtavimpien miesten keskinäisten mielipideriitojen takia.

Ne harvat työväen- ja sosialistijärjestöt, jotka jäivät eloon, eivät kuitenkaan jääneet aivan toimettomiksi. Toimeenpanivat useita mielenosotuksia sen ajan politiikkaa vastaan, jne.

Vuonna 1854 heräsi jälleen ajatus itsenäisen köyhälistöläis-sosialistisen liikkeen herättämisestä rappeoituneen porvarillisen internationalismin sijaan. Aika olikin suotuista, sillä chartistiliike oli taasen jossain määrin elpynyt. Maaliskuussa 1854 kokoontui Manchesteriin chartistilainen "Työn-parlamentti", jossa laadittiin uusi ohjelma. Edustajat olivat innostuneita, Marx'kin, joka oli kutsuttu "parlamenttiin" kunniajäseneksi, puhui tässä tilaisuudessa siihen suuntaan, "että tällaisen parlamentin pelkkä syntyminenkin muodostaa uuden aikakauden maailman historiassa".

Pian syntyiikin uudelleen "kansainvälinen komitea", vaikkakaan

se ei saanut sellaista kantavuutta ja mahtavuutta kuin "Fraternal Democrats", mutta joka kuitenkin ylläpiti kansainvälisen köyhälistön solidarisuustunnetta historiallisen Internationalen syntyyn saakka. Yleensä kuitenkin on otaksuttavissa, että kuusikymmenen-luvun alkupuolella, Internationalen syntymisen aikana, ei ollut enää olemassa mitään kansainvälistä yhdistystä tai komiteaa.

Syyskuun 28 p:nä 1864 oli Lontoossa, "St. Martin'in Hall'issa" suuri kokous Puolan kapinan muistoksi. Taasen esittivät ranskalaiset työläiset ehdotuksen "kansojen keskinäisen ymmärryksen parantamiseksi" ja taas tehdään innostuneesti päätös "kansainvälisen liiton" perustamisesta. Nyt oli "kansainvälisellä liitolla" jo pitkäkö kokemuseräinen taival takanaan ja sen päätoimitsijoina oli Marx ja Engels, jotka käsittivät paremmin ja selvemmin kuin muut köyhälistön aseman, jotka olisivat vanhaan ajatukseen luoda uutta sisältöä. Eikä Internationale ainoastaan herännyt eloon, vaan muodostui tavattoman toimintakykyiseksi. Marx ja Engels saattoivat tarmolla ja tiedoillaan Internationalen sellaisen voiman, että tätä vähäpätöisestä alusta syntyi mahtava, kapitalistiluokkaa pelottava maailman voima.

Nopeasti levisi Internationale Englantiin, Ranskaan, Saksaan, Itävaltaan, Belgiaan, Hollantiin, Tanskaan, Espanjaan, Portugaliin, Italiaan, Sveitsiin, Puolaan, Austrialaan ja Yhdysvaltoihin. Vuoteen 1872 mennessä pidettiin useita kongresseja, joissa yleensä pohdittiin tarmokkaasti yhteiskunnallisia ja poliittisia kysymyksiä, joilla oli suuri ja tärkeä merkitys sosialistiselle liikkeelle.

Internationalessa syntyi kuitenkin ennenpitkää mielipide-eroavai-

suuksia poliittisen taistelun merkityksestä. Marx oli sitä mielipidettä, että työväen luokan vapausliike saavuttaisi vasta sitten suurimman voimansa, kun poliittisen taistelun kaikki muodot on saatu käytäntöön. Köyhälistön poliittisen toiminnan välttämättömyyden ymmärsi Internationalen enemmistö. Mutta joukossa oleva Bakunilainen suunta, joka toimi venäläisen vallankumouksellisen Mikael Bakunin johdolla, kehitti yhä enemmän anarkistisia mielipiteitä, tuomitsi poliittisen toiminnan mitättömäksi, luotti kokonaan kurjassa asemassa olevan ryysyköyhälistön vaistomaisiin, yhtäkkiä puhkeaviin toimiin jne. Tässä on huomattava, että bakunismien anarkististen mielipiteiden kannattajat olivat etupäässä Venäjältä, Italiasta ja Espanjasta, kun sensijaan taloudellisesti kehittyneimpien maiden Internationalen jäsenet enimmäkseen taistelivat bakunistien anarkistista taktiikkaa vastaan.

Lontoon konferenssissa, joka pidettiin syyskuussa 1781, oli vihdoin ratkaistavana marxilaisten ja bakunistien välinen ristiriita. Tähän aikaan oli Pariisin kommunin verinen opetus todistanut sen historiallisen välttämättömyyden, että työväenluokan on järjestyttävä määrätiksi poliittiseksi puolueeksi, joka työväestön yhteiskunnallisen vapauden puolesta taistelee, siten että työväestö omalla voimallaan valtaa poliittista valtaa. Toiselta puolen olivat Saksan työläiset kuusikymmen-luvun loppupuolella muodostaneet sosialidemokraattisen työväenpuolueen, jonka ohjelmassa oli mainittu köyhälistön välttämättömäksi tehtäväksi vallata valtiovalta yhteiskunnan uudestimuodostamista varten.

Lontoon konferenssin päätös poliittisesta kysymyksestä merkitsi Marxin taktillisten näkökantain

voittoa. Päätöksessä tunnustettiin köyhälistön poliittisen toiminnan sekä köyhälistön poliittisen puolueen muodostamisen välttämättömyys.

Mutta konferenssin päätös oli kuin öljyä tuleen. Bakunistit jouituivat vimmoihinsa ja alkoivat voimansa takaa taistella Internationalen neuvostoa vastaan. Kaikki bakunistiset järjestöt vaativat neuvostolta otettavaksi pois erinäisiä oikeuksia ja että siitä tehtäisiin pelkkä tilastollinen toimisto.

Ratkaiseva yhteenotto, jolla oli molemmille suunnille kuolettava vaikutus, oli Haagin kongressissa, syyskuussa 1872. Tämä kongressi, jossa Marx ensi kertaa itse ensikertaa esiintyi, hyväksyi äänen enemmistöllä Lontoon konferenssin päätökset.

Ylineuvosto, ja siis Marxin suunta, sai loistavan voiton. Mutta bakunilainen anarkistisuunta ei tunnustanut häviötään. Se kokosi puoleensa kaikki ylineuvostoon tyytymättömät ainekset, ja uhkasi perustaa oman kansainvälisen liiton.

Kun Internationalen anarkistiset ainekset saivat touhuillaan aikaan suurta hajaannusta Internationalen keskuudessa, eikä muusta keinosta näyttänyt tällä hetkellä olevan apua, niin päätti Marx ystävineen lopettaa Internationalen toiminnan toistaiseksi. Internationale hajotettiin muodollisesti Philadelphian konferenssissa heinäkuun 15 p:nä 1876.

Internationale oli jo suorittanut suuren tehtävän. Se oli opettanut köyhälistölle kansainvälisen solidarisuuden suunnattoman merkityksen. Se oli kehittänyt sosialistisen liikkeen niin voimakkaaksi että se pysyi lujalla perustella, vaikkakin sitä yhdistävä side olikin tilapäisesti katkennut. Internationalen viimeiset jäsenet antoivat

kin tämän johdosta julistuksen, jossa lausutaan m. m.:

“Internationale on kuollut! tulevat porvarit kaikissa maissa jälleen huutamaan. Ivaten ja iloiten tulevat he viittaamaan, tämän konferenssin toimiin kirjallisina todistuksina maailman työväenliikkeen tappiosta. Älkäämme antako vihollistemme huutojen meihin vaikuttaa! Me olemme hylänneet Internationale-järjestön Europan nykyisestä politiikasta pohtuvista syistä, mutta korvauksena siitä me näemme järjestymisen periaatteet tunnustettuina ja puolustettuina koko sivistyneen maailman edistysmielisten työläisten keskuudessa. Antakaaamme työtovereillemme Europassa hieman aikaa vahvistaa kansallisia asioitaan ja he tulevat pian olemaan siinä asemassa, että kykenevät poistamaan esteet itsensä ja maailman muiden osien työläisten väliltä”.

Uuden Internationalen aika koi-tui. Pariisissa pidettiin vuonna 1889 sosialistinen maailmankongressi ja täällä luotiin nykyinen mahtava sosialistinen Internationale.

Uuden Internationalen aika on ollut toimintarikasta. Kansainvälisen sosialistiliikkeen merkitys on paisunut maailmanvaltiaaksi. Kaikissa maissa kasvaa luokkatietoisien köyhälistön rivit yhä suuremmiksi. Kansainvälinen köyhälistö on saavuttanut suuria voittoja poliittisella ja taloudellisella alalla. Se saattaa kapitalistiluokan pelosta värisemään, se pakottaa kapitalistiluokan tunnustamaan häviönsä olevan lähellä.

Kansainvälisen sosialistiliikkeen voimakkuudesta saa kouraantuntuvan todistuksen jo peikästään siitä, että vertaa eri maiden sosialistipuolueiden parlamenttivoittoja. Vuonna 1904 oli kaikkien maiden sosialistien yhteinen äänimäärä

parlamentti-vaaleissa 6,183,225, mutta kymmenen vuotta myöhemmin eli tämän vuoden alussa oli se jo 10,739,970. Siis kohonnut suunnattomasti. Eri maiden parlamenteissa oli sosialistisia edustajia vuonna 1904 kaikkiaan 265, ollen parlamenttiedustajien kokonaissumma 5,223. Sosialisteja oli siis 5.64 prosenttia kokonais-edustajamäärästä. Vuoden 1914 alussa oli sosialististen parlamenttiedustajain lukumäärä kohonnut jo 728:aan, mikä tekee 13,9 prosenttia koko edustajamäärästä. Kymmenen vuoden kuluessa oli sosialististen parlamenttiedustajain lukumäärä kohonnut siis 265:stä 728:aan eli neljälläsadalla kuudellakymmenelläkolmella.

Tämän vuoden aikana on tämäkin lukumäärä kasvanut vielä suuremmaksi. Ranskassa suoritettiin touko- ja kesäkuulla parlamenttivaalit. Näissä voittivat sosialistit 102 edustajapaikkaa, tätä ennen oli 76. Mikä suuremmoinen edistys! Samaa on huomattavissa kaikissa maissa. Ruotsissa oli huhtikuussa parlamenttivaalit. Sosialististen edustajien lukumäärä nousi 66:sta 73:een. Eikä sosialistinen liike edisty näin suuresti ainoastaan Europassa. Yksinpä Etelä-Amerikkassakin menee se taukoamatta eteenpäin. Maaliskuussa oli parlamenttivaalit Argentiinassa. Sosialistit valitsivat parlamenttiin yhdeksän edustajaa, aikaisemmin oli seitsemän!

Tällä hetkellä voi jotensakin varmasti sanoa, että sosialististen parlamenttiedustajien lukumäärä kaikkien parlamenttiedustajien kokonaissummasta tekee lähemmäksi viisitoista prosenttia!

Tällaista mahtavaa kieltä puhuvat yksistään vaalinumerot. Mutta nekään eivät vielä osoita täydellisesti kansainvälisen sosialismin voimakkuutta. Kaikissa maissa ei-

vät työläiset voi saada omia sosialistisia edustajia parlamentteihin keuhkojen vaalilakien takia. Sellainen maa on esimerkiksi Yhdysvallatkin. Täällä on sosialistien äänimäärä miljoonan paikkeilla, mutta siitä huolimatta ei ole yhtään edustajaa parlamentissa. Senlisäksi eivät työläiset useinkaan omaa äänioikeuttakaan, sekkin on heiltä riistetty. Mutta kun mainitsemamme numerot sosialistien parlamentti-voitoista siitä huolimatta osoittavat näin suurta voimakkuutta, niin ei siinä enää paljoa tarvita, käsittääkseen sosialistisen Internationale todellisen mahtavan voiman.

Internationale on voimakas ase kansainvälisen köyhälistön luokkataistelussa kapitalistista ryöstöjärjestelmää vastaan. Pelolla katsovat sitä eri maiden hallituksetkin. Kun Europassa vuoden 1912 lopulla uhkasi tulla, kapitalistien voitonpyyteiden takia, yleis-euro-palainen sota, niin kutsui Kansainvälinen Sosialistitoimisto joulukuussa 1912 koolle ylimääräisen Kansainvälisen Sosialistikongressin Baseliin, Sveitsiin. Kongressissa julistettiin, että Europan maiden työläiset ovat keskenään veljiä, heillä ei ole mitään syytä ryhtyä tappamaan toinen toisiaan, sentakia eivät eri maiden köyhälistöjoukot noudata riistäjiensä käskyä, ei-

vätäkä lähde sotimaan naapurikan-soja vastaan, eivät ryhdy edes väkipakollakaan. Tämä julistus oli aikamoinen isku kapitalistien sota- ja anastuspuuhille. He eivät olleet odottaneet tällaista luokkatunnetta ja voimakkuutta palkka-orjiltaan. Mutta kun he nyt tulivat tuntemaan kansainvälisen sosialistiliikkeen voimakkuuden, niin he eivät uskaltaneetkaan ryhtyä toteuttamaan sotapuuhiaan, ne raukesivat. Internationale voitti, ja voitti loistavasti! Ja kansainvälisen sosialistiliikkeen voittoja on paljon. Niitä on suuria, niitä on pieniä, niin poliittisella kuin taloudellisella alalla. Eikä ne tähän pysähdykään. Kansainvälinen sosialistiliike kulkee eteenpäin voittomarssissa, voitto seuraa voittoa, kunnes yhteinen päämäärämme on saavutettu: köyhälistö vapautettu, kapitalismi kukistettu!

Elokuun 23 päivänä Wieniin koontuva kansainvälinen sosialistikongressi voi riemuitsevasti ja voitokkaasti luoda katseensa Internationalen 50-vuotiseen taipaleeseen. Voitonvarmana voi se katsoa tulevaisuuteen: mikään ei voi enää estää maailman köyhälistön voittoa, mikään ei voi estää köyhälistön vapautumista kapitalistisesta sorrosta!

